AMHARISK

የቀውስ ማዕከል–እርዳታችን ይፈልጋሉን?

ቤታችሁ ውስጥ ደህንነት ይሰማችኋልን?
እንዳለመታደል ሆኖ በየወቅቱ ቤታቸው ውስጥ የጥቃት ተግባር ሰለባ የሆኑ በርካታ ሴቶች፣ ወንዶችና ህጻናት አሉ። ኖርዌይ ውስጥ እንዲህ ዓይነት የጥቃትና የአመጽ ተግባርን ‘የቅርብ በሆኑ ሰዎች የሚፈጸም ጥቃት’ በማለት እንጠራዋለን። ይህ ማለት ደግሞ ለእናንተ ቅርብ የሆነ ሰው አለ ማለት ነው፤ ለምሳሌ ለጥቃት እንድትጋለጡ የሚያደርጉ የትዳር አጋሮች ማለትም ባል ወይም ሚስት፣ ወላጆች፣ ወንድ፣ እህት ወይም ልጅ ናቸው።

የጥቃት/የዓመጽ ተግባር ዓይነቶች ብዙ ናቸው:

- **አካል** (መምታት፣ መጽፋት፣ መጎተት፣ መግፋት)
- **ስነ ልቦናዊ** (ነውረኛ ወይም የብልግና ቃላትን መናገር፣ በነውረኛ ስሞች መጥራት፣ በቁጥጥር ስር ማዋል፣ መነጠል፣ ዛቻና ማስፈራራት)
- **ጾታዊ ወይም ወሲባዊ** (አስገድዶ መድፈር፣ ወሲባዊ የዓመጽ ተግባር)
- **ማቴሪያላዊ** (ቁሳቆችን መወርወር፣ ነገሮችን መሰባበር፣ ለእርስዎ አስፈላጊ የሆነ ነገርን ማበላሸት)
- **ፋይናንሳዊ** (ገንዘብዎን መቀማት፣ ገንዘብዎን አለመመለስ፣ ያልተረዳችኋቸውን የፋይናንስ ሰነዶችን እንድትፈርሙ ማስገደድ)
- **ያለ ነጻ ፈቃድ የሚፈጸም ጋብቻ** (ሰዎች ከነጻ ፈቃዳቸው ውጭ ጋብቻ እንዲፈጽሙ ማስገደድ/ማስጨነቅ)
- **የሴት ልጅ ግርዛት** (የሴት ልጅ ብልትን መግረዝ)
- **ህገወጥ የሰዎች ዝውውር** (በሴቶች፣ በወንዶችና በህጻናት መነገድ)

የሆነ ሰው እንዲያነጋግርዎት ይፈልጋሉን?
በቅርብዎ ከሚገኝ የቀውስ ማዕከል ጋር ይገናኙ። ኖርዌይ ውስጥ ሁሉም ሴቶች፣ ወንዶችና ህጻናት አደጋ ሲያጋጥማቸው ወይም ለጥቃት ሲጋለጡ ከቀውስ ማዕከል እርዳታ የማግኘት መብት አለው።

ኖርዌይ ውስጥ እንግዳ ነዎትን?
በቀውስ ማዕከላት የምንሰራ ሰዎች ከሌሎች ሀገራትና ባህሎች የመጡ ብዙ ሰዎች ጋር እንገናኛለን። **ሁሌም አስፈላጊ ሲሆን አስተርጓሚ** እንጠቀማለን። ሰራተኞቻችን ለጥቃት የተጋለጡትን በመርዳት ረገድ ሞያዊ ስልጠና የወሰዱና ልዩ ክህሎት ያላቸው ናቸው። ኖርዌይ ውስጥ ያሏችሁን መብቶች፣ ግዴታዎችና አማራጮችን ያሳውቋችኋል።

ሞያዊ ሚስጥር እንጠብቃለን!ታሪክዎ ከእኛና ከእርስዎ በቀር ለማንም አይገለጥም።እርስዎ ካልፈቀዱና ሊያገኙት የሚሹት እርዳታ ተፈጻሚ እንዲሆን የነገሩንን ሚስጥር ለሚመለከተው አካል መግለጽ የግድና አስፈላጊ መሆኑን እኛና እርስዎ ካልተስማማን በቀር የነገሩን ሚስጥር ሁሉ በምንም ምክንያት ለማንም አንገልጽም።

ሆኖም ህጻናት ተቀባይነት በሌለው የቤት ውስጥ አያያዞችና ሁኔታዎች መሆናቸውን ካወቅን ሁኔታውን ለህጻናት ደህንነት አገልግሎት የማሳወቅ ግዴታ አለብን። በዚህም ህጻናትና ቤተሰቦች ለመልካም ሕይወት የሚያስፈልጋቸውን እርዳታ ያገኛሉ።

በሚከተሉት ነገሮች ልንረዳዎት እንችላለን:
እርስዎና ልጆችዎ ለተወሰነ ጊዜ የሚኖሩበትን አስተማማኝ ቦታ እንሰጥዎታለን ወይም ቤትዎ ውስጥ ለመኖርና ስለሚገኙበት ሁኔታ ለመነጋገር ወደ የቀውስ ማዕከል ለመምጣት ብቻ መምረጥ ይችላሉ። በቀውስ ማዕከል ሀሳብዎን የሚያዳምጥ ባለሙያ ጋር ይገናኛሉ። ከዶክተር፣ ከጠበቃ፣ ከፖሊስ፣ ከኤንኤቪ (NAV)፣ የህጻናት ድጋፍ ድርጅቶች ወይም ሌሎች ኤጀንሲዎች ጋር እንዲገናኙ እንረዳዎታለን።ወደ ስብሰባዎች እንዲሄዱ እንረዳዎታለን ከፈለጉም እንወስድዎታለን። ከማዕከሉ ከወጡ በኋላም እርስዎ ከፈለጉ መገናኘታችንን እንቀጥልበታለን።

ሚናችን ጥቃት ወደሌለበት አዲስና የተሸለ ህይወት በሚያደርጉት ጉዞ የሚያስፈልጋችሁን መረጃ፣ ድጋፍና መመሪያ መስጠት ነው።

TIGRINJA

ማዕኸን ቅልውላው–ሓዝና ትደልዩዶ?

ኣብ ገዛኹም ውሑስነት ይስምኣኩምዶ?
ከምዘይምትእዳል ኮይኑ በብእዋኑን በብገዛአን ኣደዳ ተግባር ዓመጽን መጥቃዕቲን ዝኾኑ ብዙሕ ደቀንስትዮ፣ ወዳትን ህጻናትን ኣለዉ። ኣብ ከምዚ ንዝበለ ተግባርን ፍጻመን ‘ኣብ ቐሩብ ርክባት ዝፍጸም ተግባር ዓመጽ’ ኢልና ንጽውዖ ኢና። እዚ ማለት ድማ ንኣኹም ቐሩብ ዝኾነ ሰብ ኣሎ ማለት እዩ፤ ንኣብነት ንዓመጽ/መጥቃዕቲ ንኽትቃልሉ ዝገብር በዓል ገዛ፣ በዓልቲ ገዛ፣ ወለድቲ፣ ሓው፣ ሓፍቲ ወይ ውሉድ እዮም።

ዓይነታት ተግባር መጥቃዕቲ/ዓመጽ ብዙሕ እዮም:

- **ኣካል** (ምሕራም፣ ምጽፋእ፣ ምጉታት፣ ምድፋእ)
- **ስነ ልቦናዊ** (ጸያፍ ወይም ብዕሉግ ቃላት ምዝራብ፣ ብጸያፍ ኣሽማት ምጽዋእ፣ ኣብ ትሕቲ ቑይዲ ምውኣል፣ ምንጻል፣ ምፍርራሕ)
- **ጾታዊ ወይ ወሲባዊ** (ኣገዲድኻ ምድፋር፣ ወሲባዊ ናይ ዓመጽ ተግባር)
- **ማቴሪያላዊ** (ኣቑሑት ምድርባይ፣ ምስባር፣ ንኣኹም ኣገዳሲ ዝኾኑ ነገራት ምብልሻው)
- **ፋይናንሳዊ** (ገንዘብኹም ምምንጣል፣ ገንዘብኹም ዘይምምላስ፣ ትሕዝቶኦም ኣብዘይፈለጥኩዮም ሰነዳት ፋይናንስ ብዘይድሌትካ ንክትፍርም ምግዳድ)
- **ብዘይ ናጻ ፍቓድ ዝግበር ሓዳር** (ሰባት ብዘይድሌቶም ወይ ተገዲዶም ሓዳር ንኽምስርቱ ምግዳድ/ምዕማጽ)
- **ምኽንሻብ** (ደቐንስትዮ ምኽንሻብ)
- **ዘይሕጋዊ ዝውውር ሰባት** (ብኣዳላት፣ ብወዳትን ብህጻናትን ምንጋድ)

ዝኾነ ሰብ ንኽዘራርበኩም ትደልዩዶ?
ኣብ ቐረባ ምስዘሎ ማእኸን ቅልዋል ተራኸባ። ኣብ ኖርዌይ ኩሎም ደቀንስትዮ፣ ተባእትዮን ህጻናትን ንሓደጋ ክጓነፉ ወይ ለመጥቃዕቲን ዓመጽን ክቓለዑ ከለዉ ካብ ማዕኸን ቅልዋል ሓገዝ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎም።

ኣብ ኖርዌይ ገሻ ዲኹም?
ኣብ ማዕኸናት ቅልውላው ዝንሰርሕ ሰባት ካብ ኻልኦት ሃገራትን ባህሊታትን ምስ ዝመጽኡ ብዙሕ ሰባት ንራኸብ ኢና። **ወትሩ ኣገዳሲ ክኸውን ከሎ ኣስተርጓሚ ንጥቀም ኢና።** ሰራሕተኛታትና ንመጥቃዕቲ ወይ ዓመጽ ዝተቓልዑ ወይ ዝተጓነፉ ሰባት ኣብ ምሕጋዝ መዳይ ሞያዊ ስልጠና ዝወሰዱን ፍሉይ ተኽእሎን ዘለዎም እዮም። ኣብ ኖርዌይ ዘለኩም መሰላት፣ ግቡኣትን ኣማራጺታትን ንኽትፈልጡ ይገብሩ እዮም።

ሞያዊ ሚስጥር ንሕልው ኢና!ታሪኽኹም ብዘይንስኹም ንዝኾነ ሰብ ኣይቃለአን። ክሳብ ዘይፈቐድኹምን ክትረኽቡዎ ዝትደልዩዎ ሓገዝ ሕሉው ንክኾን ዝነገርኩና ሓበሬታ ግቡእ ንዝኾነ ኣካል ምግላጽ ኣገዳሲ ከምዝኾነ ክሳብ ዘይተረዳዳእና ንኣና ዘፍለጥኩምና ሓበሬታኹም ብዝኾነ ምኽንያት ንዝኾነ ሰብ ኣይነቓልዕን ወይ ኣይንሕብርን።

ይኹንምበር ህጻናት ኣብ ውሽጢ ገዛ ግቡእ ብዘይኾነ ኣተሓሕዛን ኩነታትን ከምዝርከቡ እንተድኣ ፈሊጥና ነቲ ሓቂ ንኣገልግሎት ውሑስነት ህጻናት ናይ ምፍላጥ ግዴታ ኣለና። በዙይውን ህጻናትን ቤተሰባትን ንጽቡቕ መነባብሮን ሒወትን ዘድልዮም ሓገዝ ይረኽቡ እዮም።

ዝስዕቡ ሓገዛት ንገብረልኩም ኢና:
ምስ ደቕኹም ንዝተወሰነ እዋን ዝትገሻሉ ውሑስ ቦታ ንህበኩም ኢና ወይ ኣብ ገዛኹም ክትቕመጡን ብዛዕባ ዝትርከባሉ ሓዋሕው ወይ ኩነታት ንምዝርራብ ናብ ማዕኸን ቅልውላው ንምምጻእ ጥራሕ ክትመርጹ ትኽእሉ ኢኹም። ኣብ ማዕኸን ቅልውላው ሃሳብኩም ምስ ዝሰምእ ክኢላ ትራኸቡ ኢኹም። ምስዶክተር፣ ጠበቓ፣ ፖሊስ፣ ኤንኤቪ (NAV)፣ ትካላት ሓገዝ ህጻናት ወይም ምስ ኻልኦት ኤጀንሲታት ንኽትራኸቡ ንሕግዘኩም ኢና። ናብ ኣኼባታት ንክትኸዱ ንሕግዘኩም ኢና እንተደሊኹምውን ንወስደኩም ኢና። ካብ ማዕኸን ምስወጻእኹምውን እንተድኣ ደሊኹም ንራኸብ ኢና።

እጃምና ካብ ዓመጽ ናጻ ናብዝኾነ ሓድሽን ብሉጽን ሒወት ኣብ ዝትገብሩዎ ጉዕዞ ዘድልየኩም ሓበሬታ፣ድጋፍን መምርሒን ምሃብ እዩ።